

Ministerul Educației, Culturii
și Cercetării al Republicii Moldova

ORDIN

nr. _____

mun. Chișinău

Cu privire la aprobarea Concepției

În temeiul prevederilor Codului Educației nr. 152 din 17 iulie 2014 și a Legii 131 privind siguranța traficului rutier din 07 iunie 2007,

ORDON:

1. Se aprobă Concepția formării profesionale a conducătorilor de autovehicule în Republica Moldova, prezentată în anexă;
2. Pentru implementarea Concepției, Grupul de lucru, constituit prin ordinul ministrului educației, culturii și cercetării nr. 231 din 05.03.2018 cu privire la formarea conducătorilor auto (coordonator Lilia Buimestru), va prezenta spre aprobare, în termen de 30 de zile:
 - Regulamentul-tip privind funcționarea unităților de formare profesională a conducătorilor de autovehicule;
 - Regulamentul-tip privind funcționarea Centrelor de instruire a personalului din domeniul transporturilor rutiere;
 - Programa *model* de formare profesională a conducătorilor de autovehicule;
 - Programa *model* de formare a personalului din domeniul transporturilor rutiere.
 - Metodologia de evaluare pentru obținerea permisului de conducere.
3. Serviciul învățare pe tot parcursul vieții va iniția procedura de adoptare a documentelor stipulate la pct. 2;
4. Controlul asupra executării prevederilor prezentului ordin se pune în sarcina doamnei Elena Belei, Secretar de Stat.

Monica BABUC
Ministru

CONCEPȚIA formării profesionale a conducătorilor de auto(vehicule) în Republica Moldova

I. Dispoziții generale

Acest document reprezintă baza conceptuală pentru elaborarea unor proiecte de acte normative în scopul promovării unui sistem de formare inițială și continuă a conducătorilor auto bazat pe principiile fundamentale ale educației.

1.1 Descrierea situației

Sectorul transporturilor și infrastructurii reprezintă domeniul cu cele mai multe conotații economice în măsură să contribuie la creștere economică vizibilă a țării și să înlesnească dezvoltarea altor domenii. În R. Moldova principalul operator de transport terestru de mărfuri și călători este sectorul rutier, cu 97 % din traficul de pasageri și 87 % din traficul de mărfuri.

Creșterea numărului de vehicule, atât în plan mondial, cât și în Republica Moldova, pe lângă influența benefică ce o are asupra economiei statului, crearea confortului celor care le utilizează au creat și multiple probleme. Dintre care mai stringente fiind considerate: suprasolicitarea străzilor cu vehicule în regim de staționare din cauza lipsei locurilor de parcare; ambuteiajele în traficul rutier care reduc considerabil viteza de circulație și implicit contribuie la creșterea consumului de combustibil și poluarea masivă a mediului cu gaze nocive de eșapament și zgomote și, nu în ultimul rând, *la pierderi enorme materiale și de vieți omenești*, din cauza accidentelor rutiere.

Analiza datelor statistice rutiere evidențiază multipli factori și cauze, care într-un mod sau altul se referă la *comportamentul conducătorilor de vehicule*, ca rezultat a pregătirii lor profesionale, în cadrul sistemului de formare profesională a conducătorilor de autovehicule.

Actualmente, transportul rutier este de importanță majoră, iar calitatea, eficiența și siguranța acestuia depinde direct de formarea profesională a conducătorilor auto.

Concepția formării conducătorilor auto este elaborată în temeiul prevederilor actelor legislative în domeniu și determină scopul, obiectivele, caracteristicile de bază, direcțiile strategice și stabilește cadrul conceptual și metodologic de dezvoltare a sistemului de formare profesională a conducătorilor auto în contextul integrării europene.

1.2. Definirea detaliată a problemei

1. Integrarea europeană a Republicii Moldova, în contextul dezvoltării durabile a economiei și finalizării procesului de tranziție spre economia de piață prin promovarea schimburilor comerciale, investițiilor și relațiilor economice armonioase, necesită punerea în concordanță a

legislației și practicii naționale în domeniul formării profesionale a conducătorilor auto cu legislația și practica internațională.

2. Formarea profesională a conducătorilor auto este o activitate de interes sectorial, face parte din sistemul național de educație și formare profesională, în contextul învățării pe tot parcursul vieții și reprezintă un aspect fundamental al siguranței rutiere, în interiorul căruia actualmente se desfășoară haotic:

- complexul de activități de proiectare, realizare, management, evaluare continuă a competențelor profesionale,
- totalitatea acestor acțiuni și rezultatele lor,
- funcționalitatea sistemului instituțiilor de formare profesională a conducătorilor auto.

3. Sistemul de formare profesională a conducătorilor auto, evidențiază lipsa sinergiei componentelor:

- *pe verticală*: în aspectul planurilor naționale și de acțiune a programelor și a strategiilor sectoriale, a politicilor și strategiilor privind dezvoltarea resurselor umane în domeniul transporturilor rutiere, inclusiv calificările și formarea profesională a conducătorilor auto în mod distinct, pe niveluri de pregătire: categorii/subcategorii de permis de conducere, profesii, ocupații, meserii și specializări: transporturi rutiere de mărfuri și persoane, ținându-se seama de competențele profesionale generale și specifice, de nevoile angajatorilor/angajaților, de cerințele posturilor pe care le ocupă, de posibilitățile de promovare sau de încadrare în muncă, de cerințele de pe piața muncii;
- *pe orizontală*, în aspectul realizării ansamblului de procese organizate în vederea formării competențelor profesionale, prin formare inițială sau continuă, prin care persoanele adulte își dezvoltă aptitudinile, își completează cunoștințele, își perfecționează sau își înnoiesc calificarea profesională și fac posibilă evoluția aptitudinilor și comportamentelor lor, capabile să contribuie la dezvoltarea personală, la dezvoltarea serviciilor transporturilor rutiere și implicit la dezvoltarea economică a țării.

4. Formarea profesională a conducătorilor auto în Republica Moldova nu include testarea psihologică obligatorie a candidaților pentru obținerea permisului de conducere și a conducătorilor auto implicați în toate activitățile de transport, care ar determina corespunderea/necorespunderea lor posturilor pe care le solicită sau le ocupă.

5. În Republica Moldova lipsesc politici de stat pentru atragerea, pregătirea și menținerea în sistemul de formare profesională a conducătorilor auto a cadrelor didactice și manageriale, fapt care afectează considerabil procesul de formare, beneficiarii sistemului, sectorul transporturilor rutiere, precum și societatea în ansamblu.

1.3. Termeni – cheie

În sensul prezentei Concepții, formarea profesională a conducătorilor auto semnifică orice proces de instruire/formare a adulților în cadrul învățării pe tot parcursul vieții, prin formare profesională inițială, formare profesională continuă, calificare, perfecționare, specializare, recalificare necesare pentru dobândirea/formarea sau dezvoltarea competențelor profesionale și transpune următorii termeni-cheie:

- *conducător auto* – persoana care posedă permis de conducere, după caz și certificat de competență profesională, care conduce pe drum un autovehicul de o anumită categorie/subcategorie, pentru transport personal, de mărfuri, persoane sau alte servicii;
- *calificarea conducătorilor auto* – ansamblu de competențe profesionale, certificate, care permit persoanei interesate să desfășoare activități specifice unei ocupații sau profesii;
- *perfecționarea conducătorilor auto* – dezvoltarea competențelor profesionale în cadrul aceleiași calificări;

- *specializarea conducătorilor auto* – obținerea de cunoștințe și deprinderi într-o arie restrânsă din sfera de cuprindere a unei ocupații;
- *formarea profesională inițială a conducătorilor auto* asigură pregătirea pentru dobândirea/formarea competențelor profesionale minime necesare pentru obținerea permisului de conducere sau a certificatului de competență profesională;
- *formarea profesională continuă a conducătorilor auto* este ulterioară formării inițiale și asigură fie dezvoltarea competențelor profesionale deja dobândite/formate, fie dobândirea de noi competențe;
- *competență profesională* – capacitatea de a aplica, transfera și combina cunoștințe și deprinderi în situații și medii de muncă diverse, pentru a realiza activitățile cerute la locul de muncă, la nivelul calitativ specificat în standardul ocupațional;
- *învățarea pe parcursul vieții* cuprinde învățământul general, profesional-tehnic, superior și formarea profesională continuă a adulților;
- *adult* este persoana care are vârsta la care poate stabili raporturi de muncă și poate participa la programe de formare profesională, în condițiile legii;
- *formarea profesională a adulților* cuprinde formarea profesională inițială și formarea profesională continuă;
- *transportatori rutieri* – operatori de transport, care desfășoară operațiuni de transportare a mărfurilor sau a persoanelor în traficul național și/sau internațional, cu vehicule rutiere;
- *conducător auto pentru transport rutier de marfă* – transportator rutier de marfă care conduce autocamioane (autovehicule specializate);
Tipuri de transport rutier de mărfuri: transporturi de mărfuri generale; transporturi de mărfuri perisabile; transporturi de mărfuri periculoase; transporturi de animale vii; transporturi de mărfuri cu mase și/sau dimensiuni depășite (agabaritice); transporturi cu vehicule specializate; transporturi speciale cu vehicule;
- *conducător auto pentru transport rutier de persoane* - transportator rutier de persoane care conduce autoturisme, microbuze, autobuze, autocare;
- *trafic național* - operațiune de transport rutier care se efectuează între două localități situate pe teritoriul aceluiași stat;
- *trafic internațional* - operațiune de transport rutier care se efectuează între o localitate de plecare și o localitate de destinație, situate pe teritoriul a două state diferite, cu sau fără tranzitarea unuia sau mai multor state.

II. Scopul, obiectivele, principiile de bază ale Concepției formării profesionale a conducătorilor auto

Concepția formării profesionale a conducătorilor auto are drept scop crearea unui sistem național unic de formare profesională a conducătorilor auto, organizarea în cadrul sistemului a activităților de proiectare, realizare, management, evaluare continuă a competențelor profesionale, interconex, interactiv, funcțional, direcționate spre performanță, spre prevenirea și reducerea numărului de accidente rutiere. Sistemul are menirea să asigure formarea și utilizarea eficientă a potențialului creativ al personalității, să contribuie la creșterea profesionalismului, competenței și competitivității profesionale, la sporirea mobilității și flexibilității ei sociale, la adaptarea la piața muncii în schimbare.

Obiectivele de bază ale Concepției sunt:

- a) determinarea direcțiilor și priorităților de bază ale formării profesionale a conducătorilor auto, ținându-se cont de schimbările continue pe piața muncii;
- b) crearea, pe principiul parteneriatului social, a unei baze normative și metodico-organizatorice moderne de reglementare a activităților de formare profesională a conducătorilor auto, axate pe formarea competențelor profesionale și social-adaptive;

- c) stabilirea scopurilor, sarcinilor de bază, conținuturilor, finalităților programelor de pregătire și instruire profesională a conducătorilor auto de toate categoriile/subcategoriile și a transportatorilor rutieri de persoane și mărfuri;
- d) elaborarea și aplicarea standardelor ocupaționale, profesionale și educaționale pentru conducătorii auto de toate categoriile/subcategoriile și pentru transportatorii rutieri de persoane și mărfuri;
- e) elaborarea standardelor, criteriilor, indicatorilor de evaluare a activităților de formare profesională a conducătorilor auto de toate categoriile/subcategoriile și a transportatorilor rutieri de persoane și mărfuri;
- f) stabilirea scopului, sarcinilor de bază, a elementelor structurale ale testărilor psihologice obligatorii a candidaților pentru obținerea permisului de conducere și a conducătorilor auto implicați în toate activitățile de transport.

Sarcinile de bază ale Concepției sunt;

- a) diminuarea necorespunderii între cerere și ofertă pe piața muncii, pe piața serviciilor educaționale în aspectul formării profesionale a conducătorilor auto;
- b) asigurarea unei legături reciproce între componentele sistemului de formare profesională a conducătorilor auto la toate nivelurile de funcționare a lor;
- c) asigurarea flexibilității și mobilității sociale și profesionale a persoanelor în procesul adaptării/integrării lor la condițiile social-economice în permanentă schimbare;
- d) dezvoltarea parteneriatului social în cadrul sistemului de formare profesională a conducătorilor auto;
- e) modernizarea continuă a sistemului de formare profesională a conducătorilor auto;
- f) elaborarea noilor strategii, a planurilor de învățământ, standardelor ocupaționale, profesionale și educaționale și a sistemelor de certificare pentru conducătorii auto de toate categoriile/subcategoriile și pentru transportatorii rutieri de persoane și mărfuri în corespundere cu cele similare ale comunității europene;
- g) formarea profesională și perfecționarea cadrelor didactice în vederea aplicării unor metode de formare profesională adaptate sistemului;
- h) elaborarea componentelor structurale ale testărilor psihologice obligatorii a candidaților pentru obținerea permisului de conducere și a conducătorilor auto implicați în toate activitățile de transport și formarea specialiștilor în psihologia participanților la traficul rutier;
- i) asigurarea pentru toate persoanele a egalității de șanse și a accesului liber la serviciile de formare profesională în cadrul sistemului, stimularea persoanelor pentru o viață activă.

Principiile de bază ale formării profesionale a conducătorilor auto sunt: caracterul științific; umanismul; obiectivitatea; caracterul activ, benevol și motivant al acțiunilor; profesionalismul; axarea pe personalitate; accesibilitatea; egalitatea de șanse; echitatea socială; continuitatea; transparența, succesivitatea; durabilitatea.

Funcționarea eficientă a sistemului național de formare profesională a conducătorilor auto este condiționată de structura lui, ale cărei elemente componente sunt interdependente și se completează reciproc, asigurând unitatea, flexibilitatea, continuitatea și durabilitatea întregului sistem.

III. Documente de politici și acte legislative relevante

- Acordul de Asociere RM-UE, semnat la 27 iunie 2014 la Bruxelles, Belgia. Ratificat de Parlamentul RM pe 2 iulie 2014, iar de Parlamentul European pe 13 noiembrie 2014;
- Directiva Parlamentului și Consiliului Uniunii Europene nr. 2006/126/CE din 20.12.2006 cu privire la permisul de conducere, publicat în Jurnalul Oficial al Uniunii Europene nr. L403/18 din 30.12.2006;

- Directiva Parlamentului și Consiliului Uniunii Europene nr. 2003/59/CE din 15.07.2003 privind calificarea inițială și formarea periodică a conducătorilor auto ai anumitor vehicule rutiere destinate transportului de mărfuri sau de pasageri, publicat în Jurnalul Oficial al Uniunii Europene nr. L226 din 10.09.2003;
- Cartea de Calitate pentru operațiuni de transporturi rutiere de mărfuri în cadrul sistemului multilateral de cote CEMT (ITF), 2015;
- Codul Educației al Republicii Moldova, Cod nr. 152 din 17.07.2014 în Monitorul Oficial al Republicii Moldova, nr. 319-324, 24.10.2014, data intrării în vigoare: 23.11.2014;
- Codul Transporturilor Rutiere, Cod nr.150 din 17.07.2014 în Monitorul Oficial al Republicii Moldova, nr. 247-248, 15.08.2014, data intrării în vigoare: 15.09.2014;
- Legea nr. 166 din 11.07.2012 pentru aprobarea Strategiei naționale de dezvoltare „Moldova 2020”, în Monitorul Oficial al Republicii Moldova, nr. 245-247, 30.11.2012, modificată și completată prin Legea nr.121 din 03.07.2014, în Monitorul Oficial al Republicii Moldova, nr. 293-296, 03.10.2014;
- Legea nr. 131 din 07.06.2007 privind siguranța traficului rutier, în Monitorul Oficial al Republicii Moldova, nr. 103-106, 20.07.2007, cu modificările ulterioare;
- Hotărârea Guvernului nr.1452 din 24.12.2007 pentru aprobarea Regulamentului cu privire la permisul de conducere, organizarea și desfășurarea examenului pentru obținerea permisului de conducere și condițiile de admitere la traficul rutier, în Monitorul Oficial al Republicii Moldova nr. 8-10, 15.01.2008, data intrării în vigoare: 15.06.2008, cu modificările ulterioare;
- Hotărârea Guvernului nr. 827 din 28.10.2013 cu privire la aprobarea Strategiei de transport și logistică pe anii 2013-2022, în Monitorul Oficial al Republicii Moldova, nr. 243-247, 01.11.2013;
- Hotărârea Guvernului nr. 1214 din 27.12.2010 cu privire la aprobarea Strategiei naționale pentru siguranță rutieră 2011-2020 „Respect și siguranță”, în Monitorul Oficial al Republicii Moldova, nr. 43-45, 25.03.2011;
- Hotărârea Guvernului nr. 944 din 14 noiembrie 2014 cu privire la aprobarea Strategiei de dezvoltare a educației pentru anii 2014-2020 „Educația-2020”, în Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2014, nr. 345-351, art. 1014;
- Hotărârea Guvernului nr. 357 din 13.05.2009 cu privire la aprobarea Regulamentului circulației rutiere, în Monitorul Oficial al Republicii Moldova nr. 92-93, 15.05.2009, data intrării în vigoare: 15.07.2009, cu completările ulterioare;
- Hotărârea Guvernului nr. 193 din 24.03.2017 pentru aprobarea Regulamentului cu privire la formarea continuă a adulților, în Monitorul Oficial al Republicii Moldova nr. 92-102/266, 31.03.2017;
- Hotărârea Guvernului nr. 616 din 18.05.2016 pentru aprobarea Metodologiei de evaluare externă a calității în vederea autorizării de funcționare provizorie și acreditării programelor de studii și a instituțiilor de învățământ profesional tehnic, superior și de formare continuă și a Regulamentului de calcul al taxelor la serviciile prestate în cadrul evaluării externe a calității programelor de studii și a instituțiilor de învățământ profesional tehnic, superior și de formare continuă, în Monitorul Oficial al Republicii Moldova nr. 134-139, 20.05.2016;
- Hotărârea Colegiului Ministerului Educației nr.4 din 30.09.2013 cu privire la aprobarea și punerea în aplicare a Regulamentului privind funcționarea unităților de formare profesională a conducătorilor de autovehicule și a Metodologiei de evaluare a unităților de formare profesională a conducătorilor de autovehicule;
- Curriculumul „Conducători de vehicule” privind formarea profesională inițială și continuă de toate categoriile/subcategoriile (aprobat prin decizia Consiliului Național pentru Curriculum din 08.10.2013);
- Clasificatorul ocupațiilor din Republica Moldova, aprobat prin Ordinul Ministerului muncii, protecției sociale și familiei nr. 22 din 3 martie 2014;

- Ordinul Ministerului Educației nr.600 din 06 iulie 2017 cu privire la coordonarea și autorizarea provizorie sau acreditarea programelor de formare continuă.

IV. Caracteristicile de bază ale formării profesionale a conducătorilor auto

Formarea profesională a conducătorilor auto este parte componentă a învățării pe parcursul vieții și reprezintă un sistem organizat de servicii complexe de calificare, recalificare și perfecționare profesională, orientate spre asigurarea corespunderii competențelor profesionale și sociale ale conducătorilor auto cu cerințele pieței muncii în toate sectoarele economiei, la toate nivelurile de calificare și responsabilitate.

Formarea profesională a conducătorilor auto se va organiza pe cale formală, în mod distinct, pe niveluri de pregătire: categorii/subcategorii de permis de conducere A1, A2, A, B1, B, C1, C, D1, D, BE, C1E, CE, D1E, DE, H, F, I, profesii, ocupații, meserii și specializări: transporturi rutiere de mărfuri și persoane, ținându-se seama de competențele profesionale generale și specifice, de nevoile angajatorilor/angajaților, de cerințele posturilor pe care le ocupă, de posibilitățile de promovare sau de încadrare în muncă, de cerințele de pe piața muncii și a propriilor aspirații. Formarea profesională a conducătorilor auto categoria H se va organiza în învățământul profesional tehnic secundar (nivelul 3 ISCED) și învățământul profesional tehnic postsecundar (nivelul 4 ISCED). Formarea profesională a conducătorilor auto categoria F se va organiza în învățământul profesional tehnic postsecundar nonterțiat (nivelul 5 ISCED).

Formarea profesională a conducătorilor auto se va realiza prin programe de formare profesională autorizate/acreditate care vor include totalitatea activităților de pregătire teoretică și/sau practică în vederea realizării obiectivelor de formare de competențe profesionale pentru domeniul transporturilor rutiere:

- **în școli auto**, pentru obținerea permisului de conducere A1, A2, A, B1, B, C1, C, D1, D, BE, C1E, CE, D1E, DE, H, F, I;
- **în centre de formare a transportatorilor rutieri**, pentru obținerea certificatului de competență profesională: manageri în transport auto; experți în transport auto; consilieri de siguranță rutieră; conducători auto transport mărfuri în trafic național/internațional, conducători auto transport persoane în trafic național/internațional.

Formarea profesională a conducătorilor auto se va finaliza cu permis de conducere A1, A2, A, B1, B, C1, C, D1, D, BE, C1E, CE, D1E, DE, H, F, I, recunoscut național și internațional, sau cu certificat de competență profesională recunoscut național și internațional.

V. Asigurarea normativă, metodico-organizatorică și didactică a realizării Concepției

5.1 Elaborarea cadrului normativ-juridic

Pentru asigurarea formării profesionale a conducătorilor auto este necesar de un suport normativ-juridic care va cuprinde următoarele:

- a) elaborarea cadrului normativ-juridic privind organizarea și desfășurarea formării profesionale a conducătorilor auto;
- b) elaborarea standardelor educaționale relevante organizării și desfășurării formării profesionale a conducătorilor auto;
- c) elaborarea exigențelor minime față de infrastructura instituțiilor de formare profesională a conducătorilor auto;
- d) actualizarea și completarea Clasificatorului ocupațiilor cu calificările specifice sistemului de formare a conducătorilor auto;
- e) elaborarea și aprobarea Regulamentului – cadru de organizare și funcționare a Unităților de formare profesională a conducătorilor auto;
- f) elaborarea și aprobarea Regulamentului – cadru de organizare și funcționare a Unităților de formare profesională a transportatorilor rutieri;

- g) elaborarea și aprobarea Regulamentului și Metodologiei de testare psihologică a candidaților în conducători auto și a conducătorilor auto implicați în toate activitățile de transport;
- h) crearea unor mecanisme de formare a specialiștilor în psihologia participanților la traficul rutier;
- i) crearea unor mecanisme de formare și motivare a cadrelor didactice din sistemul de formare a conducătorilor auto;
- j) elaborarea criteriilor și indicatorilor de evaluare a programelor de formare profesională a conducătorilor auto;
- k) elaborarea recomandărilor pentru asigurarea managementului calității procesului de formare profesională a conducătorilor auto;
- l) elaborarea unor măsuri de susținere a agenților economici care contribuie la realizarea procesului de formare profesională a conducătorilor auto.

5.2 Crearea cadrului organizatoric

Formarea profesională a conducătorilor auto se va realiza în instituții de stat ori private, persoane juridice, care au prevăzut în actele de constituire prestarea serviciilor educaționale, au atribuții în domeniul organizării programelor de formare profesională a conducătorilor auto autorizate/acreditate, în condițiile legii. Instituțiile, în activitatea lor, vor asigura accesul la studii al persoanelor care doresc să obțină permis de conducere și a celor care își doresc o calificare superioară în domeniul transporturilor rutiere; vor organiza procesul de instruire, implementând diverse forme, metode și tehnologii de instruire și evaluare.

În cadrul formării profesionale a conducătorilor auto se va implementa sistemul de credite transferabile:

- creditele sunt valori numerice întregi, care se alocă fiecărei unități de curs/modul/activități distincte din planul de învățământ, nu sunt divizibile;
- 1 unitate de credit este constituită din 30 ore de activitate de învățare (în auditoriu și lucru individual);
- corelarea ore auditoriale și ore de activitate individuală de învățare se stabilește în funcție de specificul și asigurarea didactico-metodică a unității de curs/a modulului conform prevederilor din planul de învățământ, de 1:3;
- creditele măsoară cantitatea de muncă solicitată formabilului, timpul necesar realizării tuturor activităților de studiu;
- creditele nu măsoară importanța, gradul de dificultate sau gradul de aprofundare/detaliere a unei unități de curs/modul; nu măsoară munca profesorului.

Programele de formare profesională a conducătorilor auto vor fi elaborate în conformitate cu sugestiile metodologice elaborate de Ministerul Educației, Culturii și Cercetării, ministerul de resort și vor asigura dobândirea competențelor profesionale în conformitate cu standardele ocupaționale. Formarea profesională a conducătorilor auto va fi asigurată de către formatori titulari din țară sau din străinătate cu titluri științifico-didactice, didactice și formatori invitați: specialiști și practicieni de performanță din domeniul transportului rutier.

Programele de formare profesională a conducătorilor auto vor include următoarele elemente esențiale:

- misiunea, obiectivele programei, competențele profesionale ce urmează să fie dobândite de fiecare persoană/formabil care urmează programul;
- condiții de realizare a programei: durata programului; conținuturile, numărul de credite; dotările, echipamentele și materialele necesare formării; procedura de evaluare; calificarea persoanelor – formatori.

Formarea profesională a conducătorilor auto se va efectua cu întrerupere, fără întrerupere sau cu întreruperea parțială a muncii. Formele de formare profesională se vor stabili de instituțiile cu

atribuții în domeniul organizării programelor de formare profesională a conducătorilor auto, în funcție de gradul de complexitate a programelor de studii și în conformitate cu cerințele beneficiarului, în baza acordului încheiat cu acesta. Formele de organizare a formării profesionale a conducătorilor auto vor fi:

- cursuri organizate de prestatorii de servicii educaționale;
- cursuri de perfecționare organizate de angajatori pentru angajații din subordine;
- stagii de practică și specializare în unități din țară și din străinătate.

Participanții/formabilii la programele de formare profesională a conducătorilor auto, la terminarea stagiilor, vor susține examene.

5.3 Asigurarea metodico-didactică

Implementarea Concepției formării profesionale a conducătorilor auto este condiționată de asigurarea metodico-didactică. Pentru funcționarea eficientă a sistemului de formare profesională a conducătorilor auto sunt necesare:

- actualizarea curriculumului privind formarea profesională inițială și continuă de toate categoriile/subcategoriile, *Conducători de vehicule*;
- elaborarea curriculumului privind formarea profesională inițială și continuă a conducătorilor auto transport persoane și transport mărfuri, *Transportatori rutieri*;;
- elaborarea și aprobarea *Programei model* de formare a conducătorilor auto și *Curriculum la discipline*;
- elaborarea și aprobarea *Programei model* de formare a conducătorilor auto, transport persoane/mărfuri și *Curriculum la discipline*;
- elaborarea și aprobarea *Suporturilor didactice*;
- elaborarea și aprobarea *Ghidurilor metodice*.

5.4 Asigurarea tehnico-materială

Baza tehnico-materială a sistemului de formare a conducătorilor auto, la nivel de instituție de formare profesională se constituie din următoarele componente:

- centre de instruire, subdiviziuni didactice, centre de cercetare, săli de curs;
- mijloace tehnico-materiale: planșe didactice, echipamente video, tehnică de calcul, echipamente, teren de instruire în conducerea auto, autovehicule de instruire corespunzătoare categoriilor/subcategoriilor;
- mijloace de comunicare moderne: clase de calculatoare, rețele prin acces Wi-Fi în câmpul instituțiilor de formare profesională, alte dispozitive mobile (tabletă, smartphone).

Dezvoltarea bazei tehnico-materiale va fi asigurată din contul mijloacelor instituțiilor de formare profesională.

VI. Implementarea Concepției formării profesionale a conducătorilor auto

6.1 Acțiuni de implementare

Rolul principal în organizarea și dezvoltarea sistemului național de formare profesională a conducătorilor auto revine Guvernului, care aprobă strategii și programe naționale în domeniu, strâns legate de politica națională de dezvoltare durabilă.

Elaborarea cadrului normativ, metodico-organizatoric și didactic, strategiilor, programelor, standardelor, curriculumurilor, procedurilor de certificare și a indicilor de evaluare, precum și monitorizarea realizării Concepției, țin de competența autorităților administrației publice centrale și se coordonează de către Ministerul Educației, Culturii și Cercetării, Ministerul

Economiei și Infrastructurii; Ministerul Sănătății, Muncii și Protecției Sociale, după cum urmează:

A. Elaborarea actelor normativ-reglatorii care vor permite implementarea Concepției formării profesională a conducătorilor auto de către instituțiile prestatoare de servicii educaționale.

Atribuții	
Ministerul Educației, Culturii și Cercetării, <i>va aproba</i>	în contextul <i>Strategiei de dezvoltare a educației pentru anii 2014-2020 „Educația-2020”, Strategiei de transport și logistică pe anii 2013-2022, Strategiei naționale pentru siguranță rutieră 2011-2020 „Respect și siguranță”</i>: ▪ Regulamentul-cadru de organizare și funcționare a Unităților de formare profesională a conducătorilor auto; ▪ Regulamentul-cadru de organizare și funcționare a Unităților de formare profesională a transportatorilor rutieri; ▪ Regulamentului de testare psihologică a candidaților în conducători auto și a conducătorilor auto; ▪ Curriculum de formare profesională a conducătorilor auto; ▪ Metodologia de evaluare în vederea obținerii permisului de conducere;
<i>va coordona</i>	▪ <i>Programe model</i> de formare profesională a conducătorilor auto; ▪ <i>Programe model</i> de formare profesională a transportatorilor rutieri;
Ministerul Economiei și Infrastructurii, Ministerul Sănătății, Muncii și Protecției Sociale, <i>vor</i>	▪ elabora Standardele ocupaționale; ▪ elabora măsuri de susținere a agenților economici care contribuie la realizarea procesului de formare profesională a conducătorilor auto;
Ministerul Sănătății, Muncii și Protecției Sociale, <i>va</i>	▪ actualiza și completa Clasificatorului ocupațiilor cu calificările specifice sistemului de formare a conducătorilor auto;
ANACEC, <i>va elabora</i>	▪ Standarde minime de calitate pentru autorizarea provizorie/acreditarea instituțiilor și programelor de formare profesională a conducătorilor auto; ▪ Standarde minime de calitate pentru autorizarea provizorie/acreditarea instituțiilor și programelor de formare profesională a transportatorilor rutieri;
Instituțiile de formare profesională a conducătorilor auto, <i>vor elabora</i>	▪ Regulamentul propriu de organizare și funcționare; alte acte necesare activităților de formare profesională; ▪ Programe de formare profesională și curriculum la discipline;

B. Asigurarea implementării Concepției formării profesională a conducătorilor auto.

Atribuții	
Ministerul Educației, Culturii și Cercetării, <i>va</i>	▪ întocmi Registrul prestatorilor de servicii educaționale autorizati/acreditați;
ANACEC, <i>va</i>	▪ autoriza provizoriu/acredita instituțiile și programele de formare profesională a conducătorilor auto; ▪ autoriza provizoriu/acredita instituțiile și programele de formare profesională a transportatorilor rutieri;
Instituțiile de formare profesională continuă, <i>vor</i>	▪ instrui personalul didactic necesar desfășurării eficiente a procesului didactic; ▪ instrui specialiști în psihologia participanților la traficul rutier;
Instituțiile de formare profesională a conducătorilor auto, <i>vor</i>	▪ asigura baza tehnico-materială necesară formării conducătorilor auto; ▪ selecta personalul didactic necesar desfășurării eficiente a

	procesului didactic; ▪ asigura în aspect metodico-didactic eficiența și calitatea procesului de instruire.
--	---

C. Acreditare.

ANACEC va evalua programele/instituțiile de formare profesională a conducătorilor auto în baza rapoartelor de autoevaluare, elaborate de instituțiile ofertante, în urma căreia Ministerul Educației, Culturii și Cercetării va aproba deciziile.

6.2 Finanțare

Formarea profesională a conducătorilor auto se finanțează din: mijloacele bugetului de stat, mijloace achitate de persoane fizice și juridice, din mijloace ale asociațiilor profesionale și ale patronatelor, din sponsorizări, donații, taxe pentru studii, contribuții personale, fonduri externe (proiecte) și din alte surse legale.

VII. Acte normative ce urmează a fi modificate

În context, se impune modificarea și completarea următoarelor acte normative:

- Codul Transporturilor Rutiere, Cod nr.150 din 17.07.2014 în Monitorul Oficial al Republicii Moldova, nr. 247-248, 15.08.2014, data intrării în vigoare: 15.09.2014;
- Legea nr. 131 din 07.06.2007 privind siguranța traficului rutier, în Monitorul Oficial al Republicii Moldova, nr. 103-106, 20.07.2007, cu modificările ulterioare;
- HG nr.1452 din 24.12.2007 pentru aprobarea Regulamentului cu privire la permisul de conducere, organizarea și desfășurarea examenului pentru obținerea permisului de conducere și condițiile de admitere la traficul rutier, în Monitorul Oficial al Republicii Moldova nr. 8-10, 15.01.2008, data intrării în vigoare: 15.06.2008, cu modificările ulterioare;
- HG nr. 193 din 24.03.2017 pentru aprobarea Regulamentului cu privire la formarea continuă a adulților, în Monitorul Oficial al Republicii Moldova nr. 92-102/266, 31.03.2017;
- HG nr. 616 din 18.05.2016 pentru aprobarea Metodologiei de evaluare externă a calității în vederea autorizării de funcționare provizorie și acreditării programelor de studii și a instituțiilor de învățământ profesional tehnic, superior și de formare continuă și a Regulamentului de calcul al taxelor la serviciile prestate în cadrul evaluării externe a calității programelor de studii și a instituțiilor de învățământ profesional tehnic, superior și de formare continuă, în Monitorul Oficial al Republicii Moldova nr. 134-139, 20.05.2016;
- Hotărârea Colegiului Ministerului Educației nr.4 din 30.09.2013 cu privire la aprobarea și punerea în aplicare a Regulamentului privind funcționarea unităților de formare profesională a conducătorilor de autovehicule și a Metodologiei de evaluare a unităților de formare profesională a conducătorilor de autovehicule;
- Curriculumul „Conducători de vehicule” privind formarea profesională inițială și continuă de toate categoriile/subcategoriile (aprobat prin decizia Consiliului Național pentru Curriculum din 08.10.2013);
- Clasificatorul ocupațiilor din Republica Moldova, aprobat prin Ordinul Ministerului muncii, protecției sociale și familiei nr. 22 din 3 martie 2014;
- Ordinul Ministerului Educației nr.600 din 06 iulie 2017 cu privire la coordonarea și autorizarea provizorie sau acreditarea programelor de formare continuă.

VIII. Evaluarea impacturilor

Aspect politic: în contextul obiectivului de integrare europeană al politicii externe a Republicii Moldova este necesară ajustarea/armonizarea formării conducătorilor auto, la prevederile Directivelor Parlamentului Europei și Consiliului Uniunii Europene nr. 2006/126/CE din 20 decembrie 2006, nr. 2003/59/CE din 15.07.2003.

Aspect normativ: aprobarea modificărilor actelor normative va asigura eficiența sistemului, elementele componente se vor completa reciproc, asigurându-i unitatea, flexibilitatea, continuitatea și durabilitatea.

Aspect organizatoric: în vederea elaborării documentelor solicitate nu este necesară înființarea structurilor noi sau modificarea celor existente.

Aspect social: aprobarea și implementarea prezentei Concepții va contribui la o mai bună pregătire a conducătorilor auto și implicit la prestarea serviciilor educaționale de calitate, la prestarea serviciilor de transport de calitate, la sporirea siguranței traficului rutier, la reducerea numărului de accidente rutiere.

Aspect economico-financiar: implementarea prezentei Concepții ține direct de competența administrației publice centrale și nu implică angajamente financiare suplimentare din partea statului.

Autor
Lilia BUIMESTRU